

LAND ART CONTEMPORARY

JAARVERSLAG

**LAND ART CONTEMPORARY
(LAC)**

Stichting Land Art Center Drenthe

2022

www.landartcontemporary.nl

POSTADRES

Land Art Contemporary
Lage Duin en Daalseweg 9a
2061 BA Bloemendaal

INHOUDSOPGAVE

- 1. ALGEMEEN**
- 2. ACTIVITEITEN VERSLAG 2022**
- 3. FINANCIËEL VERSLAG 2022**

1. ALGEMEEN

Oprichting en maatschappelijke doelstelling

Stichting Land Art Center Drenthe (Land Art Contemporary, LAC) is in januari 2011 opgericht door de Familie Sanders -ten Holte. Familie ten Holte heeft van oudsher een band met Drenthe en de familie Sanders is met drie generaties kunstverzamelaars actief in de hedendaagse kunstwereld. De familie wil de historische banden die zij met de regio heeft graag verbinden met haar interesse voor internationale hedendaagse kunst en besloot daarom tot de oprichting van stichting LAC. De stichting kent de volgende doelen:

Het bevorderen, onderhouden en ontwikkelen van kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten in Drenthe en daarbuiten en het verrichten van onderzoek naar kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten in Drenthe en daarbuiten.

De stichting tracht haar doelen te verwezenlijken door:

- *Het ontsluiten van eerdere kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten en het ontwikkelen van scenario's voor nieuw te realiseren projecten;*
- *Het organiseren van kunstprojecten in het bijzonder Land Art projecten;*
- *Het opzetten en beheren van een documentatieprogramma;*
- *Het verzorgen van Artist-in-Residence programma's.*

Stichting LAC is geworteld in Drenthe en opereert vanuit een programma waarbij ze steeds nieuwe allianties sluit met instellingen die passen bij de inhoudelijke agenda. De stichting maakt daarbij gebruik van de bestaande culturele infrastructuur in Drenthe en daarbuiten. Via deze samenwerking kan een ambitieus en vernieuwend programma rondom Land Art worden samengesteld.

Bestuur

Het bestuur bestaat sinds januari 2011 uit:

- Reyn van der Lugt, voorzitter (voormalig directeur Groninger Museum)
- Albertine Zoetmulder-Sanders, secretaris (namens de familie Sanders)
- Roelie Lubbers-Hilbrands, penningmeester (directeur/eigenaar RLH A&A BV)

Adviseur van het bestuur is Pieter Sanders

Het bestuur is in 2022 bijeengewees, op:

- 7 april 2022, online;
- 23 november 2022, in Tilburg

Volgens artikel 5 van de statuten dient elk half jaar een vergadering te worden gehouden.

Raad van Advies

De Raad van Advies bestaat uit:

- Arno van Roosmalen, voorzitter (voormalig directeur STROOM, centrum voor beeldende kunst en architectuur in Den Haag);
- Jeroen Boomgaard (voormalig Lector Kunst en Publieke Ruimte bij de Gerrit Rietveld Academie/Universiteit van Amsterdam);
- Harry Tupan (Directeur Drents Museum).

De Raad van Advies is met het bestuur in 2022 niet bijeengewees. Dit werd, gezien de beperktheid van de activiteiten in 2022, niet noodzakelijk geacht.

Beloningsbeleid

De bestuursleden en de leden van de Raad van Advies ontvangen conform artikel 3 lid 5 van de statuten geen beloning voor hun werkzaamheden. Voor projectmanagement vindt externe inhuur plaats.

Projectleiding en advies

Met ingang van december 2014:

Anne Reenders
J.J. Cremerplein 29 III
1054 TH Amsterdam
BTW-nummer: NL1043,94,833, b01
anne@kunstvoorkunsthaken.nl
www.kunstvoorzaken.nl
06-45754855

Anne Reenders (1973) werkt reeds meer dan 15 jaar aan de ontwikkeling van kunstprojecten in de publieke ruimte. Sinds 2007 vanuit haar eigen onderneming Kunst voor Kunsthaken. Ze heeft inhoudelijk veel kennis van hedendaagse kunst en ruime ervaring met het betrekken van kunstenaars bij stedelijke en ruimtelijke ontwikkelingsprocessen.

Voor de oprichting van haar eigen onderneming werkte ze bij diverse culturele instellingen. Zo werkte ze o.a. bij Atelier HSL, het kunstprogramma bij de aanleg van de Hogesnelheidslijn-Zuid, het Centrum Beeldende Kunst Utrecht, De Uithof – Universiteit Utrecht (Vastgoed) en stelde ze als curator diverse tentoonstellingen samen over hedendaagse kunst.

Van september 2007 tot november 2011 was zij aangesteld als stedelijk adviseur beeldende kunst bij de Gemeente Enschede. Van september 2017 tot november 2021 werkte ze als adviseur beeldende kunst/Land Art voor de Provincie Flevoland. En vanaf januari 2021 is ze betrokken als adviseur en Programmamaker Kunst bij het in ontwikkeling zijnde Kunstmuseum Flevoland te Almere.

Aansprakelijkheidsverzekering

In 2012 is bij Interpolis een Aansprakelijkheidsverzekering inclusief Bestuurdersaansprakelijkheid t.n.v. de Vereniging LAC afgesloten die jaarlijks doorloopt.

Communicatie en PR

Met ingang van december 2014 behoort dit tot de taken van projectleider Anne Reenders.

ANBI

Stichting Land Art Contemporary is door de fiscus aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Visie ten aanzien van de drie codes

Code Culturele Diversiteit

De Code Culturele Diversiteit en Inclusie richt zich op alle vormen van verschil. Het biedt een kapstok om integraal op het terrein van Personeel, Publiek, Programma en Partners diversiteitsbeleid te ontwikkelen:

- Programma: De producten en diensten van de instelling;
- Publiek: De (eind)afnemers van de producten en diensten;
- Personeel: Alle medewerkers met een tijdelijk of vast dienstverband, vrijwilligers, stagiaires, bestuursleden, leden van de Raad van Toezicht, leden van de Raad van Advies, etc.;
- Partners: Externe personen en organisaties waar de instelling opdrachten aan verstrekt of mee samenwerkt.

Daarbij worden de vijf principes/stappen uit de code gehanteerd:

- Principe 1: Je weet waar je staat ten aanzien van diversiteit en inclusie;
- Principe 2: Je integreert diversiteit en inclusie in je visie;
- Principe 3: je creëert draagvlak binnen je organisatie voor het naleven van de code;
- Principe 4: Je stelt een plan van aanpak op, gericht op continue verbetering;
- Principe 5: Je monitort en evalueert naleving van de code en je legt er verantwoording over af.

Vanuit het principe 'pas toe of leg uit' geeft stichting LAC in dit jaarverslag uitleg over de mate waarin de Code wordt gehanteerd:

Stichting LAC is een kleine stichting die projecten uitvoert met beperkte omvang. Er zijn geen medewerkers in dienst. Diversiteit is qua sociaaleconomische achtergrond, expertise, ervaring, man/vrouw verhouding en leeftijd goed geborgd in het bestuur en in de raad van advies. Gezien de aard en de omvang van de organisatie acht stichting LAC dit voor nu het best haalbare.

De activiteiten van stichting LAC zijn van projectmatige aard. Per project wordt beoordeeld en getoetst in hoeverre diversiteit en inclusie in het plan van aanpak van het desbetreffende project zijn opgenomen. Het bestuur monitort en evalueert de naleving hiervan.

Fair Practice Code

Gebruikers van de Fair Practice Code zetten zich in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain. Dit houdt in een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering en respectvol, solidair en in vertrouwen met elkaars belangen rekening te houden ten dienste van een sterke sector die de potentie en kansen van makers ten volle benut en doet renderen.

Stichting LAC hanteert de uitgangspunten van de Fair Practice Code. Bij uitgevoerd werk door externen ten behoeve van de organisatie en de projecten wordt gestreefd naar een eerlijke vergoeding. Stichting LAC voert een transparante bedrijfsvoering. Hierover wordt verantwoording afgelegd door middelen van het jaarverslag die op de website wordt gepubliceerd. Daarnaast wordt projectmatig verantwoording afgelegd door middel van een (financieel en inhoudelijk) verslag.

De stichting neemt kwaliteit als uitgangspunt bij al haar projecten en activiteiten.

Code of Cultural Governance

De Governance Code Cultuur 2019 is een instrument voor goed bestuur en toezicht in de cultuursector. Stichting LAC onderstreept de acht principes uit de governance code cultuur 2019:

1. LAC realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren;
2. LAC past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan ('pas toe én leg uit'). LAC volgt de aanbevelingen op en wijkt daar alleen gemotiveerd van af ('pas toe én leg uit').
3. Bestuurders en toezichhouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.
4. Bestuurders en toezichhouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.
5. Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.
6. Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.
7. De raad van toezicht voert zijn toezichhoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.
8. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.

Toepassing van de Governance Code door Stichting LAC

Principe 1 en 2: waarde scheppen voor en in de samenleving

De stichting kent de volgende maatschappelijke doelen:

Het bevorderen, onderhouden en ontwikkelen van kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten in Drenthe en daarbuiten en het verrichten van onderzoek naar kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten in Drenthe en daarbuiten.

De stichting tracht haar doelen te verwezenlijken door:

- Het ontsluiten van eerdere kunstprojecten, meer in het bijzonder Land Art projecten en het ontwikkelen van scenario's voor nieuw te realiseren projecten;
- Het organiseren van kunstprojecten in het bijzonder Land Art projecten;
- Het opzetten en beheren van een documentatieprogramma;
- Het verzorgen van Artist-in-Residence programma's.

Stichting LAC is geworteld in Drenthe en opereert vanuit een programma waarbij ze steeds nieuwe allianties sluit met instellingen die passen bij de inhoudelijke agenda. De stichting maakt daarbij gebruik van de bestaande culturele infrastructuur in Drenthe en daarbuiten. Via deze samenwerking kan een ambitieus en vernieuwend programma rondom Land Art worden samengesteld.

Principe 2 en 3: Integer en rolbewust handelen

Stichting LAC hanteert, gezien de aard en de omvang van de activiteiten, het bestuur-model. Er is geen raad van toezicht. Alle taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij het bestuur.

Stichting LAC werkt projectmatig. Voorafgaand aan elk project wordt overleg gevoerd met interne en externe belanghebbenden. Tevens wordt dan geïnventariseerd of er dilemma's zijn en mogelijke situaties van (ongewenste) belangenverstrengeling of tegenstrijdig belang. Een risico-inventarisatie en -beheersing en interne controle behoort tevens tot de taken die uitgevoerd worden aan het begin en gedurende de uitvoering van elk project.

Als er sprake is van tegenstrijdige belangen neemt de betrokken bestuurder niet deel aan de voorbereiding, beraadslaging, besluitvorming en uitvoering van deze zaken.

Belangen en Beloningsbeleid

De bestuurders en de leden van de raad van advies hebben geen zakelijke of artistieke belangen of relaties met Stichting LAC anders dan als bestuurder en lid van de raad van advies.

De bestuurders en de leden van de raad van advies ontvangen conform artikel 3 lid 5 van de statuten geen beloning voor hun werkzaamheden.

De bestuurders en de leden van de raad van advies laten het belang van de organisatie prevaleren boven eigen belangen en onthouden zich van persoonlijke bevoordeling van henzelf of hun naasten.

Principe 5 en 6: Zorgvuldig besturen

Het bestuur handelt bij de vervulling van zijn taak steeds vanuit het perspectief van de maatschappelijke doelstellingen van Stichting LAC. Het bestuur onderhoudt de contacten met interne en externe belanghebbenden en zorgt ervoor dat de artistieke integriteit en onafhankelijkheid worden gewaarborgd. Het bestuur houdt contact met de publieke en private financiers van de stichting. De bestuurders treden tevens op als ambassadeur en representeren de stichting bij externe gelegenheden.

Het bestuur heeft intern de taken, aandachtsgebieden en verantwoordelijkheden verdeeld, zoals hiervoor vermeld bij de bestuursleden. Deze verdeling is gebaseerd op de ervaringen, kennis en expertise van elk van de bestuurders.

De voorzitter bereidt, samen met de externe projectmanager, de agenda voor, leidt de vergaderingen en zorgt voor een zorgvuldige besluitvorming.

Er zijn geen medewerkers in dienst van de stichting. Voor projectmanagement vindt externe inhuur plaats. De vergoeding aan de projectmanager past bij de aard, omvang en maatschappelijke doelstelling van de organisatie en stemt overeen met wettelijke voorschriften en (waar van toepassing) subsidievoorwaarden.

Verantwoording

Het bestuur legt verantwoording af aan het maatschappelijk verkeer door middel van het opstellen en de publicatie van het jaarverslag op de website. Daarnaast wordt projectmatig verantwoording afgelegd aan subsidieverstrekkers en mogelijke andere externe belanghebbenden door middel van een (financieel en inhoudelijk) verslag van het desbetreffende project.

Principe 7 en 8: Goed toezicht uitoefenen

Stichting LAC hanteert, zoals gemeld, het bestuur-model. Er is geen raad van toezicht.

De bestuurders houden elkaar op stimulerende wijze scherp en toetsen bij voortduring of bij de uitoefening van de taken een zorgvuldige en evenwichtige afweging is gemaakt van de artistieke en zakelijke belangen van de stichting en de belangen van de interne en externe belanghebbenden.

Het bestuur is verantwoordelijk voor zijn eigen functioneren en bespreekt dit functioneren tenminste eenmaal per jaar door middel van een zelfevaluatie. Aan de orde komen daarbij in elk geval:

- Het realiseren van de maatschappelijke doelstellingen van de stichting;
- De strategie, identiteit en continuïteit van de stichting;
- De verhouding met publieke en private financiers;
- De dialoog met de interne en externe belanghebbenden;
- De naleving van wet- en regelgeving;
- De bedrijfsvoering, het risicobeheer en het zakelijk beleid.

Meer informatie

info@landartcontemporary.nl
www.landartcontemporary.nl

2. ACTIVITEITEN VERSLAG 2022

2.1 Broken Circle/Spiral Hill

Stichting LAC is in 2018 benaderd door Lisa le Feuvre, directeur van een nieuwe stichting in USA die in het testament van Nancy Holt was voorzien genaamd Holt/Smithson Foundation.

Foundation: <http://holtsmithsonfoundation.org/>.

Het is een stichting die niet enkel het materiële erfgoed van Nancy Holt en Robert Smithson bewaart maar meer het mentale gedachtengoed en hun manier van werken als kunstenaars levend wil houden.

De stichting bestaat voor een bepaalde tijd, tot 2038, het jaar waarin het 100 jaar geleden is dat Robert Smithson werd geboren. Een moment waarop je zijn betekenis als kunstenaar op waarde kan schatten.

2018

Samen met Lisa le Feuvre heeft Land Art Contemporary in 2018 een expertmeeting georganiseerd bij STROOM Den Haag. Doel van de bijeenkomst was om kennis en ideeën uit te wisselen over de mogelijke toekomst van het kunstwerk Broken Circle/Spiral Hill (BCSH). Aanleiding was de mogelijke verkoop van de zandafgraving waardoor het kunstwerk op het terrein van een nieuwe eigenaar zou komen te liggen. Ook staat de zandafgraving aan de vooravond van een herontwikkeling aangezien de ontgrondingsvergunning is beëindigd. De Holt/Smithson Foundation wil graag dat het kunstwerk behouden blijft omdat het een zeer belangrijk kunstwerk is in het oeuvre van Robert Smithson en tevens erg belangrijk is voor de huidige generatie kunstenaars. De expertmeeting vond plaats op vrijdag 7 december 2018 en er waren ca 20 mensen aanwezig. Onder de aanwezigen waren vertegenwoordigers van Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Provincie Drenthe, Gemeente Emmen, Land Art Contemporary, Land Art Flevoland, STROOM, en een aantal academici, kunstenaars en curatoren.

2019

In 2019 is er een vervolg gegeven aan de samenwerking met Holt/Smithson Foundation. Samen met dit fonds is een projectplan opgesteld, The Future of Broken Circle/Spiral Hill.

Met diverse activiteiten wordt gewerkt naar 2021, het jaar waarin het kunstwerk zijn 50-jarig jubileum viert.

Sinds begin 2019 heeft zandgroeve Broken Circle/Spiral Hill een nieuwe eigenaar. Deze nieuwe eigenaar bezint zich op een nieuwe toekomst voor de voormalige zandmijn. Hiermee vangt tevens een nieuw hoofdstuk aan voor Broken Circle/Spiral Hill.

Op 29 november 2019 is in samenwerking met de gemeente Emmen, Holt/Smithson Foundation en CBK Emmen een excursie georganiseerd naar Broken Circle/Spiral Hill.

Door de Holt/Smithson Foundation is een bijdrage toegezegd van €7.000. Hiervan is €2.333 ontvangen in 2019 en de rest in 2020.

2020

In 2020 is verder gewerkt aan de jubileumplannen in samenwerking met Holt/Smithson Foundation. De fondswerving voor de plannen is in 2020 gestart. Bij Gemeente Emmen, Prins Bernhard Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Holt/Smithson Foundation en Provincie Drenthe zijn subsidieaanvragen ingediend. De ontwikkeling van de corona pandemie had veel impact op de ontwikkeling van de plannen.

2021

In 2021 is het 50-jarig bestaan van BCSH uitgebreid gevierd met een serie van acht weekend-openstellingen van het kunstwerk in de periode van eind juli tot eind oktober. Een groep van circa 25 vrijwilligers heeft de openstellingen begeleid.

In verband met versoepelingen rondom coronamaatregelen bleek het mogelijk om op zaterdag 19 juni een feestelijke bijeenkomst te organiseren in Emmen. Tevens hebben we die dag een persdag georganiseerd. Er is een folder gemaakt in twee talen (NL/EN) over *Broken Circle/Spiral Hill* met alle belangrijke ontstaansinformatie over het kunstwerk.

Audiotour in NL

Door Daniëlle Emans en Geert van de Wetering van Kostgangers is een audiotour gemaakt die de bezoeker van *Broken Circle/Spiral Hill* kon beluisteren via de eigen mobiele telefoon. In de audiotour vertellen diverse personen vanuit verschillende invalshoeken over het kunstwerk, het gebied waar het kunstwerk zich bevindt en passeren herinneringen aan het werk en een eerder bezoek de revue. Aan het woord komen Lisa Le Feuvre van Holt/Smithson Foundation, kunsthistoricus Anja Novak van de Universiteit van Amsterdam, muzikant Lee Ranaldo van Sonic Youth, geoloog Jasper Candel van de Universiteit Wageningen en Bonne en Linda de Boer van de Zand -en Exploitatiemaatschappij van voormalig zandgat De Boer en Zippora Elders, curator van Sonsbeek 20-24. De audiotour is nog steeds te beluisteren via de website: www.brokencircle.nl.

Vertoning van de film Breaking Ground: Broken Circle Spiral Hill (1971-2011)

In de grote opslagschuur op het terrein was na het bezoek aan het kunstwerk de film *Breaking Ground: Broken Circle Spiral Hill (1971-2011)* te zien.

Randprogrammering

Tijdens de filmavond op 4 september hebben we in het CBK Emmen de film *Spiral Jetty* getoond. CBK Emmen realiseerde in afstemming met ons (LAC en HSF) in het Renssenpark in Emmen een 'blow up' fototentoonstelling van de foto's die Jan Niks maakte van *Broken Circle/Spiral Hill* in 1971. Daarbij is door Kostgangers een podcast gemaakt met een interview met Jan Niks. Bezoekers werden bij Broken Circle doorverwezen naar de fototentoonstelling in het Renssenpark en viceversa.

Tijdens het laatste weekend van de openstelling is de boekpresentatie van het boek over 50 jaar landschapkunst in Nederland van Dré van Marrewijk aangeprezen als finissage.

Tijdens de laatste weekenden in oktober hebben we een jonge filmmaker Max Ploeg gevraagd om een korte film te maken van de Open Weekenden. We wilden hiermee een impressie geven van het bezoek en ook de ervaring van de bezoekers vastleggen. Het korte filmpje van ca 5 minuten is in 2022 verspreid via onze social mediakanalen en geplaatst op www.brokencircle.nl.

Huisstijl en website

We hebben voor Broken Circle/Spiral Hill een nieuwe website ontwikkeld in een eigen huisstijl ontworpen door Jurjen Semeijn van I Have Pop: www.brokencircle.nl. De website blijven we gebruiken om ontwikkelingen rondom het kunstwerk te communiceren en kunnen we ook gebruiken bij eventuele toekomstige openstellingen.

2022***Ontwikkeling educatieprogramma rondom Broken Circle/Spiral Hill***

Samen met K&C Drenthe zijn we begonnen met de ontwikkeling van een educatief programma voor scholen in Drenthe over *Broken Circle/Spiral Hill*. K&C is hiervan de trekker aangezien LAC geen expertise op dit gebied in huis heeft. K&C wilde de ontwikkeling hiervan beleggen bij CBK maar hiervoor is op dit moment geen capaciteit. Daarom wordt dit nu met een andere partij verder uitgewerkt. In 2023 zal er een pilot worden gedraaid. We zijn voor het verder uitrollen van dit programma afhankelijk van de medewerking van de terreineigenaren en de ontwikkelingen van het gebied. We willen op termijn kijken hoe het CBK hier weer een rol bij kan vervullen.

Onderzoek cultuurhistorische waardstelling Broken Circle/Spiral Hill

In 2022 hebben we waarderend onderzoek gedaan naar het kunstwerk en op basis hiervan is een cultuurhistorisch waardstellingsrapport opgesteld. Hierbij hebben we advies ingewonnen van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed. Dit rapport bevindt zich in de afrondende fase en wordt in 2023

gepresenteerd. Op basis van dit rapport kunnen overheden, eigenaren en stakeholders afwegingen maken hoe met dit culturele erfgoed om te gaan.

Internationale audiodocumentaire The Unwanted Boulder

In het verlengde van de film *Breaking Ground*, die ter ere van het 40-jarig jubileum van *Broken Circle/Spiral Hill* werd voltooid, hebben we een internationale audiodocumentaire gemaakt. Hierin is het werk op een andere manier belicht in een vorm die niet afhankelijk is van een plek en die veel inhoudelijke verdieping geeft. De bezoeker kan het audiowerk individueel beleven. De audiodocumentaire van ca 35-40 minuten die als podcast wordt verspreid is daarmee een werk an sich. Het is een 'reis' die het verleden verbindt met het heden. Met deze audiodocumentaire hebben we een internationaal publiek voor ogen: mensen die plezier ervaren wanneer ze in aanraking komen met nieuwe (denk)beelden die uitnodigen tot verdieping en verwondering. De audiodocumentaire is net als de podcast van 2021 door Kostgangers gemaakt. Een verteller, muzikant Lee Ranaldo (voormalig Sonic Youth uit New York) vertelt vanuit de persoon van Robert Smithson over zijn leven en denkbeelden. Het script is gebaseerd op letterlijke citaten uit essays, brieven en interviews. Een andere verteller vertelt vanuit het perspectief van de grote steen die zo centraal terecht is gekomen in *Broken Circle/Spiral Hill*. Dit script is geschreven door schrijfster Iduna Paalman (geboren in Rolde) en de derde verteller vertelt het verhaal over *Broken Circle/Spiral Hill*. De audiodocumentaire is te beluisteren via diverse platforms als Spotify en Soundcloud en via de website www.brokencircle.nl.

Er verscheen een artikel in het NRC over The Unwanted Boulder:

<https://www.nrc.nl/nieuws/2022/12/07/hoe-een-zwerfkei-uit-de-ijstijd-een-kunstwerk-van-robert-smithson-verstoorde-a4150698>

Geert van de Wetering en Anne Reenders werden in het radioprogramma De Nieuws B.V. geïnterviewd over The Unwanted Boulder. : <https://www.nporadio1.nl/fragmenten/de-nieuws-bv/248cc325-ebef-4680-b825-c3688928a041/2022-12-01-verborgen-kunstparel-broken-circle-spiral-hill-in-drents-landschap-nu-in-audiodocumentaire>.

2.2. Projecten Kolonien van Weldadigheid in Frederiksoord

Neeltje ten Westenend - Growing Archive of Reconstruction

Neeltje ten Westenend heeft haar koloniewoning in Wilhelminaord verlaten. Ze heeft in 2022 gewerkt aan een nieuwe aanvraag bij o.a. Mondriaan Fonds zodat ze haar ideeën over het nader uitwerken van het archief verder kan ontwikkelen. Ze werkt met een vormgever aan een online catalogus van het archief. Daarnaast wil ze een film maken van het gebied met deels ook 'performances' van bewoners rondom hun huizen. Vooralsnog zou ze deze film dan graag in Frederiksoord in de buitenlucht willen vertonen. LAC heeft samen met haar een gesprek gevoerd met Corinne Rodenburg, de directrice van het Drents Archief. Ook Mark Goslinga, conservator fotografie was aanwezig bij het gesprek. Beiden staan erg open voor samenwerking op gebied van presentatie van Growing Archive of Reconstruction. We verwachten dat Neeltje in 2023 haar project verder kan uitwerken zodat we in kunnen toewerken naar een of meerdere presentaties in 2024-2025.

Laurence Aëgerter – Vervolgstep De Palmenkolonie

In 2022 zijn er gesprekken gevoerd met provincie Drenthe, gemeente Westerveld en Maatschappij van Weldadigheid over het vervolg van het kunstproject De Palmenkolonie. Alle partijen zouden toch graag nader willen onderzoeken of het kunstproject De Palmenkolonie gestalte zou kunnen krijgen op de beoogde locatie naast het museum in Frederiksoord. We hebben op verzoek van gemeente en provincie het gehele traject nog verder uitgewerkt in een stappenplan met go-no-go momenten. Na enige discussie hierover – met name over het eigenaarschap- zijn de partijen tot de conclusie gekomen dat er eerst een nadere uitwerking nodig is van het palmenkolonieconcept zodat er een eigenaar voor gevonden kan worden, als ook blijkt dat het project realiseerbaar is. LAC en Laurence hebben de eerste stap verder uitgewerkt in een projectplan en overzicht van de benodigde onderzoeken (waaronder ook een bomeninventarisatie en quickscan natuurbescherming). Deze eerste stap is besproken met de betrokken partijen. Ze waren het erover eens om deze stap uit te laten voeren en ze dragen hier alledrie financieel aan bij. Hiervoor zijn door LAC subsidieaanvragen ingediend en toegekend.

3. FINANCIËEL VERSLAG 2022

Balans per 31 december 2022					
Debet			Credit		
	31-12-2022	31-12-2021		31-12-2022	31-12-2021
VLOTTENDE ACTIVA			EIGEN VERMOGEN		
1	Liquide middelen		3	Stichtingskapitaal	5.976- 6.136-
	Rabobank, rekening-courant	2.876 39.549	4	Bestemmingsfondsen	21.666 44.831
	Rabobank, rendementrekening	- -	5	Resultaat boekjaar	127 160
1	Totaal liquide middelen	2.876 39.549			
VLOTTENDE ACTIVA			VLOTTENDE PASSIVA		
2	Te ontvangen bedragen	13.986 -	6	Crediteuren	1.045 695
	Totaal:	16.862 39.549		Totaal:	16.862 39.550
Exploitatierekening 2022					
Ontvangsten			Uitgaven		
	2022	2021		2022	2021
Subsidies en bijdragen:			Kosten Projecten:		
10B	Palmenkolonie	- -	20B	Palmenkolonie	- -
10C	Land Art Making	- -	20C	Land Art Making	- -
10D	A Play of History	- -	20D	A Play of History	- -
10E	Broken Circle Spiral Hill	13.986 96.871	20E	Broken Circle Spiral Hill	37.151 72.183
10F	BCSH i.o.v. Provincie	- 9.075	20F	BCSH i.o.v. Provincie	- 15.307
15	Bijdrage fam. Sanders	1.000 1.000			
			30	Website	180 162
			31	Vergaderingen, onkosten	- -
			32	Verzekeringen	506 498
			33	Bankkosten	187 181
	Totaal:	14.986 106.946		Totaal:	38.023 88.330
				Resultaat voor bestemming	- 23.037 18.616
				Naar bestemmingsfondsen	- 13.986 - 105.950
				Van bestemmingsfondsen	37.151 87.493
				Resultaat na bestemming	127 160

Toelichting op de balans

1 Liquide middelen

Betreft het saldo van de rekening courant Rabobank ultimo boekjaar.

2 Te ontvangen bedragen

Dit betreft ultimo 2022:

- €1.476,15, Holt/Smithson inzake BCSH
- €7.510, Prins Bernhard Cultuurfonds inzake BCSH
- €5.000, St. Mondriaanfonds inzake BCSH

3 Stichtingskapitaal

Nr.	Omschrijving	Stand 1 januari	Toevoegingen in het boekjaar	Onttrekkingen in het boekjaar	Stand 31 december
1	Bijdrage familie Sanders	20.000	0	0	20.000
2	Cumulatief resultaat voorgaande jaren	-26.136	160	0	-25.976
	TOTAAL	-5.976	160	0	-5.976

Bij oprichting van de stichting is €20.000 ontvangen van de familie Sanders.

4 Bestemmingsfondsen

Dit betreffen van derden ontvangen gelden die hiervoor een bestedingsdoel hebben aangegeven. Het verloop van de verschillende bestemmingsfondsen luidt als volgt:

Nr.	Omschrijving	Stand 1 januari	Toevoegingen in het boekjaar	Onttrekkingen in het boekjaar	Stand 31 december
1	Stichting Broken Circle	8.039	0	0	8.039
2	Project Landschap in het tijdperk	105	0	0	105
3	Broken Circle Spiral Hill	35.659	13.986	37.151	12.494
4	Project BCSH i.o.v. Provincie	1.029	0	0	1.029
	TOTAAL	21.666	13.986	37.151	21.666

Ad 1) Stichting Broken Circle

Deze stichting is ontbonden in 2013. LAC heeft daaruit een bijdrage ontvangen van €8.039.

De stichting The Broken Circle had als doel het ontwikkelen en in stand houden van land art projecten en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords. De doelstelling van deze stichting was van groot belang en sloot goed aan bij de doelstellingen van Stichting LAC. Het bestuur van stichting The Broken Circle heeft in 2012 besloten deze stichting op te heffen, daar de drie bestuurders (de heren Rensen en Schaeffer uit Emmen en de heer Mikx uit Eelde) van deze stichting een vergevorderde leeftijd hadden bereikt.

Stichting LAC heeft de doelstelling overgenomen binnen de kaders van wat mogelijk is. Tevens zal Stichting LAC erop toezien dat de twee kunstwerken Broken Circle/Spiral Hill van Robert Smithson in Emmen en Stele van Ulrich Rückriem in Amsterdamsche Veld (eerder onder 'toezicht' van Stichting The Broken Circle) worden beschermd voor zover dat binnen de mogelijkheden ligt. LAC neemt de "ja maar" functie op zich, als onverhoopt vreemde beslissingen rondom die kunstwerken vallen.

Ad 3) Project Broken Circle Spiral Hill

Zie hiervoor het activiteitenverslag.

5 Resultaat boekjaar

Dit betreft het resultaat van het boekjaar na toevoeging en onttrekking aan de bestemmingsfondsen.

6 Crediteuren

Dit betreft ultimo 2021:

- €695: te betalen nota inzake Broken Circle/Spiral Hill.

Dit betreft ultimo 2021:

- €1.045: te betalen nota inzake Broken Circle/Spiral Hill.

Toelichting posten op de exploitatierekening

15 Bijdrage familie Sanders

De familie Sanders heeft toegezegd jaarlijks een bijdrage van €1.000 te doneren ter dekking van de vaste kosten. Hier is in 2019 een aanvang mee gemaakt.

Voor een toelichting van de overige posten wordt verwezen naar het activiteitenverslag hiervoor.